

Autoalan toimihenkilöitä koskeva työaikapankki

Autoalan keskusliitto

Ammattiliitto Pro

Työaikapankin perusteet

Työaikapankkia koskeva sopimus tehdään noudattaen autoalan työehtosopimuksissa olevia paikallisen sopimisen määräyksiä.

Työehtosopimusmääräys:

- Autoalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus 36 § (Paikallinen sopiminen).
- Autoalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus 8a § (Työaikapankki)

Työaikapankkisopimuksella sovitaan yrityksen työaikapankkijärjestelmästä ja sen ehdoista.

Sen jälkeen kun työaikapankista ja sen käyttöönotosta on sovittu, työaikapankkiin liittymisestä päättää erikseen jokainen toimihenkilö. Kun ilmoitus työaikapankkiin liittymisestä on saatu, voidaan työaikapankkijärjestelmään kuuluvat tunnit tallentaa sinne.

Työaikapankkisopimuksen osa-alueet

Tehtäessä työaikapankkisopimusta tulee sopimuksessa käsitellä ja sopia ainakin seuraavat asiakokonaisuudet:

- Kuka voi olla mukana työaikapankissa.
- Mitä työaikapankkiin talletetaan ja sieltä lainataan.
- Mitkä ovat saldorajat eli talletusten ja lainausten enimmäismäärät.
- Pankkivapaan pitäminen eli työaikapankin saldon käytön periaatteet.
- Pankkivapaan ajalta maksettava palkka.
- Työkyvyttömyyden vaikutus pankkivapaaseen.
- Työsopimuksen päättymisen vaikutus.
- Työaikapankkisopimuksen päättäminen.
- Erityistilanteet

Työaikapankista sopiminen

- Työaikapankkisopimuksen tekevät työnantajan edustaja ja yhdysmies yhdessä.
  - Työpaikkakohtainen yhdysmies sopii työaikapankista edustamansa työpaikan osalta
  - Alueellinen yhdysmies edustamansa alueen osalta
- Jos työpaikalla ei ole yhdysmiestä, työnantaja sopii toimihenkilöiden kanssa työaikapankkisopimuksesta erikseen.

Työaikapankkia koskevassa sopimuksessa tulee määritellä vähintään

1. Kuka voi olla mukana työaikapankissa

Työaikapankkiin voi liittyä

- jokainen yritykseen työsuhteessa oleva työntekijä ja toimihenkilö.

2. Mitä työaikapankkiin talletetaan ja sieltä lainataan

Työaikapankkiin talletetaan ja sieltä lainataan aikaa, joka talletettaessa voi olla esim.

- lisä- tai ylityöaika tai
- työntekijän omasta halustaan tekemää säännöllisen työajan ylittävää työaika.

Talletettaessa lisä- tai ylityönä tehtyä työaika

- talletetaan perustunnit työaikapankkiin ja
- korotusosat maksetaan työn tekemistä seuraavassa palkanmaksussa.

Työaikapankkia koskeva sopimus... jatkuu

Toimihenkilöllä on tarve omasta halusta tehdä tunteja sisään ja asiasta on sovittu esimiehen kanssa

- pankkiin talletetaan tehty työaika
- lisä- tai ylityökorotuksia ei makseta.

Lainattaessa pankista aikaa, käytetään pankissa olevia tunteja yksinkertaisina tunteina.

Kun ilmoitus työaikapankkiin liittymisestä on saatu, voidaan työaikapankkijärjestelmään kuuluvat tunnit tallentaa sinne jopa automaattisesti, ilman eri pyyntöä. Rahakorvaus voi olla maksettavissa vain erikseen sovittaessa.

3. Saldorajat eli talletusten ja lainausten enimmäismäärät

Saldorajat (plus ja miinus) määritetään työaikapankkisopimuksessa sekä menettelytapa saldorajojen ylittyessä.

4. Pankkivapaan pitäminen

Pankkivapaan ajankohta sovitaan työaikapankkisopimuksessa määritellyllä tavalla.

Työaikapankkia koskeva sopimus... jatkuu

5. Pankkivapaan ajalta maksettava palkka

Pankkivapaan ajalta maksetaan työaikapankkisopimuksessa määritelty palkka, joka on, jos muusta ei sovita toimihenkilön keskiansion mukainen kuukausipalkka.

6. Työkyvyttömyyden vaikutus pankkivapaaseen

Ellei paikallisesti toisin sovita, toimihenkilön sairastuessa sen jälkeen kun pankkivapaan ajankohta on määritelty, noudatetaan aikaprioriteettisääntöä. Aikaprioriteettisääntöä noudatettaessa tilanteessa, jossa pankkivapaan ajankohta oli sovittu ennen sairastumista toimitaan niin, että pankkivapaa kuluu ja toimihenkilölle maksetaan pankkivapaatunneilta sairausajan palkka.

Työaikapankkisopimukseen voidaan määrittää myös ns. omavastuuajaka, tilanteessa jossa pidetään useita pankkivapaita yhdellä kertaa ja työkyvyttömyys sekä pankkivapaa osuvat päällekkäin. Tällöin toimihenkilölle maksetaan sairausajanpalkkaa, mutta pankkivapaa kuluu työaikapankkisopimuksen omavastuuajalta.

Työaikapankkia koskeva sopimus... jatkuu

7. Työsopimuksen irtisanominen

Työsopimuksen päättyessä irtisanomisella toimihenkilölle pyritään antamaan mahdollisuus tasoittaa miinustunnit.

Jos toimihenkilö ei tee miinustunteja pois, työnantaja saa vähentää jäljellä olevat miinustunnit keskiansion mukaan toimihenkilön lopputilistä ilman kuittausrajoituksia. Jos toimihenkilö ei voi työnantajasta johtuvasta syystä tehdä miinustunteja, työnantajalla ei ole edellisessä virkkeessä sanottua kuittausoikeutta.

Jos toimihenkilö ei voi pitää plustunteja työnantajasta johtuvasta syystä vapaana irtisanomisaikana, ne korvataan keskiansion mukaan.

8. Työsopimuksen purkaminen

- Miinussaldo vähennetään työntekijän loppupalkasta keskiansion mukaan
- Plussaldo korvataan työntekijälle loppupalkassa keskiansion mukaan.

Työaikapankkia koskeva sopimus... jatkuu

9. Työaikapankista eroaminen

- Yksittäisen toimihenkilön työaikapankista irtisanoutumisaika.
  - Yksittäisen toimihenkilön työaikapankkisopimuksesta irtisanoutumisen osalta on sovittava irtisanomisaika, jonka kuluessa toimihenkilö voi tasata saldot. Mikäli ajasta ei erikseen sovita, niin noudatetaan 3kk irtisanomisaikaa. Tämän jälkeen mahdollisesti olevat miinussaldot peritään ja plussaldot maksetaan.

10. Työaikapankkisopimuksen päättäminen

Työaikapankkisopimus voidaan päättää

- sopimalla tai
- jommankumman osapuolen suorittamalla irtisanomisella.

Irtisanomisen suorittaa se, joka on sopimuksen tehnyt.

- Pääsääntönä on siis työnantaja tai yhdysmies.
- On tärkeätä, että työaikapankkisopimuksessa on sovittu sellainen irtisanomisaika, joka antaa mahdollisuuden tasoittaa pankkisaldot ennen sopimuksen päättymistä, (esim. 6 kk).

Työaikapankkia koskeva sopimus ... jatkuu

11. Erityistilanteet

Työaikapankkiin perustuva saatava voidaan maksaa palkkaturvana, jos työaikapankkijärjestelmän käyttöönotosta ja sisällöstä on sovittu kirjallisesti (PalkkaturvaL 9a §).

Palkkaturvan kannalta on olennaista, ketkä kuuluvat työaikapankkijärjestelmän piiriin, mitä osatekijöitä pankkiin voidaan säästää ja millaisissa tilanteissa työaikapankin säästö on mahdollista korvata rahasuorituksena.

Palkkaturvalaissa edellytetään, että työnantaja on pitänyt työntekijäkohtaista työaikapankkitiliä saatavista ja niiden kertymisestä. Tilille merkitään kaikki työaikapankkitapahtumat ja niiden ajankohdat ja tilin saldo osoittaa säästössä olevaa aikaa. Erillistä työaikapankkitiliä ei tarvitse pitää, jos työntekijäkohtaiset tilitapahtumat käyvät ilmi suoraan työaika- ja palkkakirjanpidosta.

Työsuhteeseen perustuvien saatavien erääntyminen ja vanhentuminen määräytyvät työlainsäädännön ja työehtosopimusten mukaisesti. Palkkaturvalaki sääntelee ainoastaan sen, että saatavaa on haettava palkkaturvana kolmen kuukauden kuluessa sen erääntymisestä.

Palkkaturvana maksettavan työaikapankkisaatavan enimmäismäärä samalle työnantajalle tehdyn työn perusteella on työntekijän kuuden kuukauden palkkaa vastaava määrä (PalkkaturvaL 9 a §).

Esimerkki

Ylityö

Toimihenkilö tekee viikkoylityötä lauantaina työnantajan pyynnöstä 8 tuntia

- Palkan ylityöosuus maksetaan seuraavan palkanmaksun yhteydessä
- 8 tuntia talletetaan työaikapankkiin
- Vapaata pidettäessä työaikapankin saldo pidetään "tunti tunnista"

Työaikapankkiin talletettua aikaa pidettäessä vapaana maksetaan:

- Normaali palkka keskiansion mukaan

Toimihenkilön ilmoitus työaikapankkiin liittymisestä tai siitä eroamisesta

Työaikapankkijärjestelmän käyttö perustuu yksittäisen henkilön osalta vapaaehtoisuuteen. Yksittäisen henkilön kuuluminen työaikapankkijärjestelmään tulee olla todennettavissa joko sopimuksella tai vapaamuotoisemmin sähköpostilla.

Malli

Ilmoitus työaikapankkiin liittymisestä / eroamisesta

Yritys:

Toimihenkilön nimi (+ henkilönumero tms.) :

Ilmoitan liittyväni / eroavani yrityksen työaikapankista

Liittymisaika dd.mm.yyyy

Allekirjoitus ja päiväys

Eroamisaika (irtisanomisaika X kk) dd.mm.yyyy